

HDS ZAMP

Glas autora!

- Što je autorsko pravo?

Autorsko pravo daje autoru ili nositelju prava, drugim riječima vlasniku tog djela, mogućnost da kontrolira njegovo korištenje. Autorsko pravo započinje automatski, u trenutku kada autor stvori originalno djelo, te u Hrvatskoj, kao i u EU traje 70 godina nakon smrti autora.

Autorskim pravom se ne štiti sama ideja nego izražaj te ideje u obliku određenog djela, bez obzira na vrstu ili kvalitetu izražaja.

- Kako autor može ostvarivati svoja prava?

Ovisno o vrsti djela i načinu korištenja autorsko pravo se može ostvarivati *individualno* ili *kolektivno*.

Individualno - ostvarivanje prava koje se odnosi na pojedinačno korištenje autorskog djela (npr. u novom dramsko-scenskom ili audiovizualno djelu, ili u reklamama), obavlja sam nositelj prava osobno ili putem zastupnika.

Kolektivno – u slučaju kad se autorska djela masovno koriste, a autorima i nositeljima prava nemoguće je kontrolirati tko, kade, gdje i pod kojim uvjetima djela koristi, prava se ostvaruju kolektivno u posebnom kolektivnog ostvarivanja prava.

- Što je sustav kolektivnog ostvarivanja autorskih prava?

Riječ je o globalnom međunarodnom sustavu kroz koji autori iz cijelog svijeta putem svojih društava i udruga učlanjenih u krovnu Međunarodnu konfederaciju društava autora i skladatelja (CISAC) te Međunarodni ured za mehanička izdanja (BIEM) zajednički ostvaruju svoja prava. Autorska društva tako u ime autora daju kolektivne licence za korištenje glazbenih djela iz gotovo cijelog svjetskog glazbenog repertoara te za svako korištenje naplate određenu naknadu. Sve prikupljene naknade potom se dijele autorima korištenih djela, a ovisno o načinu korištenja djela. Ovaj sustav također i korisnicima djela omogućava da vrlo jednostavno i na jednom mjestu pribave odobrenja svih autora i ostalih nositelja prava na djelima koja koriste. Dio ovog međunarodnog sustava je i HDS ZAMP.

- Tko smo i što radimo?

Hrvatsko društvo skladatelja (HDS) neprofitna je udruga građana koja okuplja skladatelje, muzikologe i glazbene tekstopisce, nositelje autorskih prava te pravne osobe s područja glazbene kulture. Oni kroz svoju ovu udrugu i njezinu Službu ZAMP ostvaruju svoja privatna prava na način kako je propisao Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima i sukladno globalno ustanovljenim procedurama. Na taj način glazbenici kroz veliki međunarodni sustav kolektivnog ostvarivanja prava ostvaruju honorare od korištenja njihovih djela u RH i inozemstvu. Tako HDS ZAMP u Hrvatskoj ostvaruje prava za više od 2 milijuna hrvatskih i inozemnih autora. Jednostavnije rečeno, HDS ZAMP bavi se poslovima izdavanja odobrenja za sve vrste javnog iskorištavanja glazbe (bilo emitiranjem radijskog i televizijskog programa, izvedbom na koncertima ili putem radio i TV prijemnika, CD-a, MD-a itd.), ubiranjem autorskih naknada te raspodjelom već prikupljenih sredstava autorima u obliku autorskih honorara.

Godišnje obradimo podatke i redovito obiđemo više od 40.000 korisnika, evidentiramo korištenje više do 220.000 djela te obračunamo i isplatimo honorare za više od 90.000 hrvatskih i inozemnih autora i nositelja autorskog prava.

- U Hrvatskoj se za glazbu plaća jedinstvena naknada, a surađujemo i s udrugama sa drugog područja autorskog stvaralaštva

Naime, glazbene udruge u zemlji dogovorile su licenciranje glazbe u jedinstvenom sustavu, čime je procedura pribavljanja potrebnih odobrenja znatno pojednostavljena te su smanjeni ukupni troškovi. Tako HDS temeljem ugovora s Hrvatskom udrugom za zaštitu izvođačkih prava (HUZIP) i Udrugom za zaštitu, prikupljanje i raspodjelu naknada fonogramskih prava (ZAPRAF), kroz Službu ZAMP i jedinstven sustav prikuplja naknade i za ove dvije udruge. Prikupljene naknade svaka od udruga potom distribuira svojim članovima, a temeljem podataka o korištenim djelima.

Na nacionalnoj razini suradnja je ostvarena i s drugim udrugama poput Društva hrvatskih filmskih redatelja (DHFR), Društvom hrvatskih književnika (DHK), Udrugom za zaštitu prava nakladnika (ZANA), Društvom za zaštitu autorskih novinarskih prava (DZNP).

- Naknada za javno korištenje glazbe sporazumno je ugovorena sa asocijacijama korisnika

S obzirom da je već duži niz godina suradnja i sporazumno ugovaranje naknada naša poslovna politika, sve naše naknade upravo su sporazumno ugovorene sa krovnim asocijacijama korisnika. Pri tome su uvijek sve strane analizirale visine tarifa i modele ostalih europskih i svjetskih društava i temeljem međusobnih saznanja i specifičnosti naše zemlje ugovorile model i naknade važeće u Hrvatskoj.

- Kako ovaj sustav pomaže autorima?

Kao što je već navedeno, u slučajevima masovnog korištenja autorskih djela (televizija, radio, lokali, klubovi, internet), autoru je nemoguće pratiti tko sve, kada i na koji način koristi njegova djela. Tada na scenu stupa udruga za kolektivno ostvarivanje prava, koja sve to prati, od korisnika naplati naknadu te autoru isplati pripadajući honorar. Uz to, riječ je o sustavu koji pripada autorima i udrugama kojima sami autori upravljaju.

- Kako ovaj sustav pomaže korisnicima?

Bez ovog sustava korisnik bi za svako korištenje određenog autorskog glazbenog djela za odobrenje morao kontaktirati sve nositelje prava što obično uključuje autora (ili njegove nasljednike), aranžera, tekstopisca i publishera. Ovaj sustav korisnicima pruža mogućnost da, ukoliko žele koristiti glazbu iz gotovo cjelokupnog svjetskog glazbenog repertoara (bez obzira na glazbeni stil koji odaberu), na jednom mjestu i jednostavno pribave potrebno odobrenje.